

اسلام مجبوری

۱۱۱

تعماری : برینٹی بر میات ، میاتنی بر ریس ، در .

جلد ۲ صائی ۲۵ ۳۰ جادی الاولیٰ ۱۳۳۳
مدیر : حلیم ثابت
۱۳۳۱
جلد ۳

قرآنہ کریم

واذ اخذنا میثاق بنی اسرائیل وما لله بغافل عما تعملون
[حاشیہ لی بفہوم قرآنندن | مرحوم مناسرتلی رفعت

فقہ

اجتہاد واجماع حلیم ثابت

[اصحاب زمانك سوکرتوہ دوغرو تشریح صلاحیتی]

[خلافت امویلوہ کچنجه ایشر ده کیشدی . اموی خلیفہ لورک مسلمانلر آراستده کی
موقعلری . اموی لورک مقام خلافتہ لایق اولنادقترینه استانیلیوردی . اموی خلیفہ لورک صلاحیت
تشریحہ ایله صلاحیت ادارہ بی جمع ایده مدکلرینک سببی . بوایکی صلاحیتک بری برندن
آیرتلیسی . خفای زاشدین دورندن سوکرا صلاحیت تشریحہ]

اجتہاد واجماع . . . [صحابیلردن سوکرا امویلوہ دورنده تشریح صلاحیتی]

[فقہی اصحابك ارتکازندن سوکرا فقه وافتار کوزلری . فقہیلر . مختلف اجتہاد
اعواللری مذہبیلر . قوہ اجرائیہ ایله قوہ تشریحہ لک بربرلردن آیرلارینک دوغرو
اولادینی . بونک ضرورتی و اموی لورک سقوطی]

مرافقہ

جوازک احکام شریعتندن اولدیفقہہ دائر منصور ی زاده سعید

« نزمیرلی اسماعیل حق افندی به »

کلام

رسول ذیشان افندی لورک طائتدیردینی الوهیت مدرسیندن شرف اندین

تعماری

تعمیلات اخلاقیہ و عرف قونیہ دارالعلمین مدیری احمدیم

اسلام حواری

[ایکی هفته لی اجتہاد خیرلری ، رسمی تبلیغانه کورده]

نسخہ سی ۳۰ پارہ در

توزیع بری « زمان کتبخانه سیدر »

مطبعہ خیریه و شرکسی

عقده

اجتهاد و اجماع

اصحاب زمانك صوكلرينه دوغرو امويلر دوزنده تشريع صلاحيتي :
 خلافت امويلره كچجه ايشلرده كيشيدي . وقتيايه حكومت خدمتلرنده ،
 واليلكلرده بولونمعلري دخي مهاجرين وانصارك جانلرني صيقمقده اولان
 امويلرك ، صوكرالري يوليني بولهرق خلافت مقاميني اشغال ايمعلري اورنالغ
 فنا تاثير اجرا ايندي . بو حال اسلاميك تعاليسي اوغوزنده چوق چاليشهرق
 يورولش و آرتيق استراحتيه چه كيلوب كندي حاللرنده عبادتاه مشغول اولان
 صحايلرك بك زياده جانلرني صيقدى : آنلر ، مقدس خلافت مقامنده دائما
 ابوبكر ، عمر ، عثمان ، على كبي زاهد ، متقى ، عيني زماننده مسلمنانلغك روحي
 بيلير عالم كيمعلري كورمك ايسته رلردى . امويلرده ايسه بوفضيلرك هيچ
 بري بولامه يورلردى . آنلر مسلمنانلغده بك كيچ ، آبخاق بوچاق كميگه
 داياندقدن صوكر قبول ايشلردى . اسلام تاريخك ايناك محققعلري بونلري
 دشملر آراسنده قيد ايديوردى . اسلاميتمه بونلرك ايناك عنوانلري « مؤلفه القلوب »
 اولشدى . عليه الصلاة والسلام اقدمز ايله ، اسلام جماعتك اك كيشف
 كتاهسي ايله تاماسلري آز اولديغندن اسلاميك روحي ده ايجمته قاورا ياماشلردى .
 بونك نتيجهسي اولهرق حاللرنده ، حياتلرنده ، اجرا آنلرنده اسلاميك قرآنك
 روح وادينه مخالف برچوق شيلر كوريلوردى . زهد وصلاح جهتن خلفاي
 راشدين ايله مقيس اوهاجق درجه ده دكل ايديلر ...

ايسته بوتون بوسبيلردن دولاي امويلرك مقام خلافته لايق اولدقلرينه
 اينانيلشيدى . اسلام وجدان عموميسي آنلري ، ابوبكر ، عمر ، عثمان ، على ...
 كبي بويوك خليفه تايمايوردى . حتى امويلر بوجهتي كنديلري ده حس ايديوردى .
 ايسته بونكچوندركه اداره خصوصنده بويوك موفقيتلر ابراز ايندكلري حالده ،
 افا وتشريع خصوصلرينه قاريشمايوردلردى . باشقلرينه نظراً مسلمنانلغ دهها
 ابي بيان حضرت معاويه دخي داخل اولديني حالده بوتون اموي خليفعلري
 افا وتشريع جهتي سه وه مدكلري مدينه منوره عالملرينه ييراشلردى . دينه ،

حقوقه عا ئد بر مائه ظهور ایدرسه حکمی آ کلا شلمق اوزره یا مقر خلافتده کی، یا خود مدینه منوره ده کی علمایه مراجعت اولونوردی .

یو صورتله اموی خلیفه لری « صلاحیت تشریحیه ایاه » صلاحیت اداره نه نیک ایکنی بردن جمع ایده مدیلر . وقتیه بری برینک مسمی ضایلان ایکی صلاحیتک هر ایکنی دوغرو بولدن آریلایان خلیفه لریک الندیه یولوندیغی حالده سوکرا کلن خلیفه لریک کفایتسز لکی یوزوندن بونلر آریلیدی . صلاحیت تشریحیه ، خلفای راشدینک خلقلری دیمک اولان اهل علم و اهل عمله ، صلاحیت اداره ده ، خلفای راشدینک بو خصوصده کی خلقلری دیمک اولان خلیفه لره عا ئد اولدی .

خلفای راشدین دورنده خلیفه لریک ضمنی مأذونیت و مراقبه لری آلتنده اوله رق تشریحیه بولونان اهل اجتهاد ، بودغه تمامیه کندی باشلیقه قالمش لردی . خلفای راشدین دورندن سوکرا هیئت تشریحیه یی فقههای اصحابدن بالخاصه زید بن ثابت ، عبدالله بن عباس ، عبدالله بن مسعود ، عبدالله بن عمر حضراتی تمیل ایدی بوردی . زید بن ثابت ، ابن عمر مدینه منوره فقهیلرینک ، ابن عباس مکه مکرمه فقهیلرینک ممثلی ایدی . عبدالله بن مسعود ایسه ارحمالی تاریخی دیمک اولان ۳۲ نه هجریه ته قدر بالذات خلیفه لریک تنسیله عراقده فقه واقفانک مرجعی اولمشیدی . ام المؤمنین حضرت عائشه ده برنجی قرن هجرینک ایکنجی نصفنک ابتدائیه قدر فقه واقفا خصوصده فقههای اصحاب و تابعینک مرکزی اولمشدی .

صاحبیلردن سوکرا امویلر دورنده تشریح صلاحیتی :

فقههای اصحابک ارحمالدن سوکرا مدینه ، مکه ، یمن ، یمامه ، کوفه ، بصره ، شام و مصر فقه واقفا خصوصده برر تشریح مرکزی اولدی . مدینه ده یه بیشن بوتون اریاب افتا ، حتی فقههای سبه [*] آراسنده ابوهریره (ر . ع ک) دامادی سعید بن المسیب حضرتلری ممتاز بر موقعه نائل اولدی . مکه ده عطا ابن ابی زریاح ، عینه طاوس بن کيسان و یمامه ده یحیی بن کثیر ، بصره ده عمرو بن

سلیمان الجرمی ، حسن بصری ، کوفه ده علقمة بن قیس الخعی ، ابو عائشه مسروق بن الاعدع و شامده مکحول . . . علمده کی احاطه و کثرت افتاریه نفر دایتدیله . بو حن کرلرده بونلردن باشقه فقه و اجتهاده زینوخلی دها پک جوق عالمیر به یتشدی .

جوق کچکدن قنوی اربابی آراسنده عرفک تائزیه بری برندن آز جوق فرقلی مختلف اجتهاد اصولری حاصل اوندی . بو اجتهاد اصولرینک هبسی ده اوزمان و محیطک به یتشدیردیگی برر بویوک عالم طریقدن تمیل اولونیوردی . بوضورتاه مختلف مذهبیر میدانه کلدی . حجازده مالکی ، عراقده حنقی مذهبیری تأسس ایتدی . دها برآز سوکرا مالکی مذهبی ایله حنقی مذهبک آراسنده دها بر جوق کوچوک مذهبیرده واردی . بعض فرقیر ایله عراق اصول اجتهاده کوره جعفری مذهبی میدانه کلدی .

کیت کیده بوتون ازباب فقه و قنوی بو مذهبک اطراقدنه طویلاندیلر . آرتیق بوندن بویه تشریح هیئتلری منتظم برر مذهب اوله رق میدانه چقیدیلر ، دیمکدر .

* *

کوریلورکه وقتیه خلفای راشدین دوزنده خلیفه هم قوه تشریحیه نک ، همده قوه اجرائیه نک رئیس ایدی . خلافت امویلر کچجه پیش ده کیچیهی . امویلر قوه اجرائیه نی الهه اتمکله خلافت ایشی تمام اوله جغنی طن ایدیلوردی . آنکچون اقتدارلرینک فوقده اولان تشریح خصوصه ال اوزانماغی کتدیله ایچون طبعی بولیوردی . ذاتاً اوزمانک تشریح خصوصده صلاحیتدار اولان محافل اموی خلیفه لرینک بویاده کی اقتدارلرینه اینا بولیوردی . اموی خلیفه لری بوجیهتی کندیلری ده پک طبعی بولیوردی . ایشه بونک نتیجه سی اوله رق قوه اجرائیه ایله قوه تشریحیه آریلیدی . قوه تشریحیه هیچ بروجهله خلیفه به تابع اولمق سزین خلافت نفوذینک خارجده اوله رق تشکل ایتدی . و کیتدکجه عضو ایدره ک قوتانه ندی . بیکلرجه ، یوز بیکلرجه نسا لکینی اولان رسمی مذهبیر حاله کیردی . فقط بو حال اسلام غمغه سه موافق اولمادیغی کی ، طبعی ده ده کیلیدی .

بوحال اسلام عنعنہ موافق دیکلیدی: چونکہ امویلر دن اول کلن خلفای راشدین قوۃ تشریحہ ایله قوۃ اجرائیہ ریاستی بحق کنیدیلرنده جمع ایتملردی... بوحال طبعی ده دیکلیدی: چونکہ تشریح ایله اجرا، خلافتک ایکی رکنی، دیمکدی. اساسات اسلامیہ به کوره امتک عمومی، خصوصی بوتون احوالندن عندالله و عندالناس مسئول طوتولان خلیفہنک تشریح صلاحیتندن محروم بر اجرا مأموری حالده قالسی البتہ جائز اولامازدی. ایجابنه کوره بالااجتہاد تشریحہ صلاحیتدار طانیلمیان بر خلیفہنک اجرا آتی ده محدود و صوری اوله جنی شہ سزدی. آنکچون اسلامیته کی بومسئولیت اساسی قبول اولوندینی صورتده خلیفہنک هم تشریح، هم ده اجرا قوتلرینک هر ایکینی کنیدیلرنده جمع ایتمسی ایجاب ایدوردی. ایسته اسلام اساسیہ، اسلام عنعنہ موافق اولمایان بو غیر طبعی حالک درحال قناتجہلری کوزیلکک باشلادی. اسلام مملکتلری مادتا توسع ایتمدیکی حالده معناً تفرقه لره بوغولیوز، انحلال ایدیلوردی. اموی خلیفہلری بویوک فتوحانه نائل اولدقلری حالده عالمی، فقیرلر، مسلمانلرک بویوک اکثریتی کنیدیلرندن نمون دیکلیدی. امت آراستده کیزیلدن کیزلی به دکل، آچیلندن آچیغه آتارشی واردی. امت، تشریح صلاحیتندن محروم خلیفہلری ایسته بوزلردی... نہایت امویلر دوشدی؟ خلافت عباسلرک الہ کجدی...

ہلم ثابت

مدافعہ

جوازک احکام شریعتندن اولمدیقنه دائر

— از مہرلی اسماعیل حقیندی به —

بز دائما اعتدال وسکون ایله مقصدہ طوعمری یوریمک ایستیلورز اساساً مقصد تماماً حاصل اولدی دیمک ایسه ده دها زیادہ کب وضوح ایتمسی وبوتون قارئلرجه معلوم اولسی آرزو ایدیلورز. اشته بونک ایچون مباحمز بو مقابلہ لرینده مدافعه ایتمک ایسترز. فقط اولاشوراسنی اخطار ایتمک مجبور بتمیم مباحمز شو صرمدہ بوتون مقابلہ لرنده برچوق مادہ لر تعداد ایدیلورده ہانیا